

НЯСУМНЫЯ КАНІКУЛЫ

Аздараўленчы лагер —
выдатная школа сацыяльнай практыкі

«Лета — час адкрыццяў» — менавіта пад такім дэвізам у Год навукі пройдзе летняя аздараўленчая кампанія, якая стартуе ў нашай краіне ў найбліжэйшыя дні. Плануецца, што ў летні перыяд умацоўць сваё здароўе больш як 357 тысяч дзяцей, у тым ліку 12,6 тысячы дзяцей-сірот і 3,9 тысячы дзяцей-інвалідаў.

Сёлета будучы функцыянаваць 6072 дзіцячы аздараўленчыя лагеры (1553 — з кругласутачным знаходжаннем дзяцей, у тым ліку 146 стацыянарных, і 4519 лагераў — з дзённым).

На правядзенне дзіцячай летняй аздараўленчай кампаніі 2017 года са сродкаў рэспубліканскага бюджэту будзе накіравана BYN39,1 млн. Сярэдні кошт пуцёўкі ў аздараўленчы лагер з кругласутачным знаходжаннем на 18 дзён складзе BYN410, з дзённым знаходжаннем — BYN90. Частка выдаткаў на набыванне пуцёвак будзе ажыццяўляцца за кошт сродкаў прадпрыемстваў, прафсаюзных арганізацый, а таксама мясцовых бюджэтаў.

ПРОФІЛІ — НА ЛЮБЫ ГУСТ

Не сакрэт, што найбольшую колькасць спрэчак выклікае функцыянаванне аздараўленчых лагераў пры школах. Ці можа дзіця паўнаважна адпачыць у тых жа сценах, у якіх правяло ўвесь навучальны год пад наглядом сваіх школьных педагогаў? Тым больш што час ад часу і настаўнікі, і бацькі выказваюць незадаволенасць прымусовым нападзеннем школьнага лагера.

Аздараўленне — гэта права, а не абавязак: супраць жадання наведваць школьны летнікі ніхто не прымушае, а калі такое ўсё ж адбываецца, мы заўсёды ўмешваемся і рэагуем на падобныя сігналы, — запэўнівае начальнік упраўлення сацыяльнай, выхавачай і ідэалагічнай работы Міністэрства адукацыі Марыя САРОТНІК. — Планаваць аб'ёмы на аздараўленне фарміраваліся толькі пад рэальную патрэбу. Аднак бацькам усё ж такі варта задумацца, чым будучы занятыя іх дзеці, калі тыя застаюцца ў горадзе. Між іншым, адпачынак у школьным лагеры — самы танны і самы даступны, у тым ліку і для малазабяспечаных сем'яў.

Па інфармацыі Міністэрства адукацыі, сёлета ва ўсіх рэгіёнах будучы працаваць профільныя лагеры самай рознай накіраванасці: экалагічныя, біялагічныя, тэхнічныя, гісторыка-археалагічныя, сацыяльна-педагагічныя, мастацкія, лінгвістычныя, лагера для актывістаў грамадскіх арганізацый, для высока матываваных і адораных дзяцей, мастацкія, харэаграфічныя, ваенна-спартыўныя, прававыя, прафарыентацыйныя і іншыя.

Для прыкладу, Рэспубліканскі цэнтр экалогіі і краязнаўства арганізуе змены для юных біёлагаў, юных лясаводаў, юных крэйзнаўцаў і экскурсаводаў. Нацыянальны цэнтр мастацкай творчасці дзяцей і моладзі ініцыюе профільную змену на базе Нацыянальнага дзіцячага цэнтра «Зубраня» — для актывістаў дзіцячых і маладзёжных аб'яднанняў «Лідар-2017». У Лідскім раёне пройдзе рэспубліканская профільная змена для членаў клубаў

інтэлектуальных гульняў. На профільныя змены запрашае школьнікаў, якія захапляюцца роботатэхнікай, Рэспубліканскі цэнтр інавацыйнай і тэхнічнай творчасці. Актыўна будзе развівацца таксама і валанцёрска-педагагічны профіль.

Папулярнасцю карыстаюцца палатачныя лагеры, якія ствараюцца па прынцыпе «летнік у летніку» — на базе стацыянарных лагераў з добра развітой інфраструктурай. Яны працуюць, як правіла, у 9-дзённым рэжыме. Так, на тэрыторыі Нацыянальнага дзіцячага адукацыйна-аздараўленчага цэнтра «Зубраня» дзейнічае палатачны лагер пад назвай «Ружа вятроў». Ён ахоплівае 8 профіляў (ад тэхнічнага да фізкультурна-спартыўнага і грамадска-гуманітарнага). Кожную змену ў ім пражываюць 5 атрадаў па 24 чалавекі. Але дзеці не спяць у спальніках на зямлі, як хтосьці падумаў. У палатках з драўлянымі насціламі ўстаноўлены ложка, ёсць санітарныя блокі. Плюс выхаванцы карыстаюцца ўсёй інфраструктурай цэнтра.

■ Будзь у курсе!

Дазваляецца перадаваць дзецям у лагер:

цукеркі, зефір, мармелад, шакалад, кандытарскія вырабы без крэму, сушкі, булачкі, кексы, арэхі (вычышчаныя), сухафрукты, сокі, свежую садавіну ў невялікай колькасці (не больш за 0,5 кг).

Забараняецца перадаваць:

прадукты, якія хутка псуюцца (мясныя, малочныя, рыбныя, кандытарскія вырабы з крэмам, агародніну, ягады і г. д.), а таксама кансерваваныя прадукты дамашняга прыгатавання

Фота Сяргея НІКАЛАЕВА

ПРАЦАВАЦЬ І АДПАЧЫВАЦЬ

У зоне асаблівай увагі педагогаў падчас летніх канікул традыцыйна знаходзяцца дзеці і падлеткі з неўладкаваных сем'яў і дзеці, якія стаяць на розных відах уліку. Яны будучы працаваць у складзе студэнцкіх маладзёжных атрадаў (узроставы цэнз для іх удзельнікаў зніжаны да 14 гадоў), накіроўваюцца ў лагеры працы і адпачынку ці ваенна-патрыятычныя лагеры.

Усяго гэтым летам у 884 лагерах працы і адпачынку плануецца аздаравіць 15 тысяч падлеткаў. Мінным летам заробак там даходзіў да BYN250. У Рэспубліканскім цэнтры па аздараўленні і санаторна-курортным лячэнні абяцаюць: заробная плата

падлеткаў сёлета ніжэйшая не стане. Усё будзе залежаць ад віду работ, прадукцыйнасці працы і працягласці змены...

Пералік аб'ектаў, дзе будучы працаваць падлеткі, фарміруецца на рэгіянальным узроўні, а патрэбы пралічваецца зыходзячы са спецыфікі рэгіёна: калі рэгіён сельскагаспадарчы, то асноўнымі аб'ектамі стануць аграпрамысловыя арганізацыі, а калі рэгіён прамысловы, то, безумоўна, для старшых школьнікаў знойдзецца некваліфікаваная праца на прамысловых прадпрыемствах ці ў гандлёвых аб'ектах.

3 БАЦЬКАМІ — НА СУВЯЗІ

Апошні трэнд у аздараўленчай кампаніі — стварэнне адзінай камунікацыйнай прасторы выхавача-аздараўленчых устаноў.

— Важнае значэнне мы надаём сайтам нашых лагераў, размяшчэнню на іх карыснай для бацькоў інфармацыі як напярэдадні змены, так і падчас знаходжання дзіцяці ў летніку, — падкрэслівае Марыя Саротнік. — Важна, каб з сайта можна было даведацца, чым жывуць дзеці ў летніку, што там адбываецца на працягу змены. Выдатна, калі можна будзе задаць пытанне педагогу ці псіхологу. Пакуль што найбольш напоўнены актуальнай інфармацыяй сайт Нацыянальнага дзіцячага

адукацыйна-аздараўленчага цэнтра «Зубраня», дзе ёсць віртуальная кніга дзіцячых дасягненняў, парады для педагогаў і бацькоў, працуе анлайн-пляцоўка...

У 884 лагерах працы і адпачынку плануецца аздаравіць 15 тысяч падлеткаў.

Увогуле, ёсць меркаванне, што прынцыпы дзейнасці псіхалагічнай службы падчас аздараўленчай кампаніі трэба змяняць, у прыватнасці працаваць на аперэджанне, праводзіць своечасовую псіхалагічную дыягностыку. Калі ў штаце лагера няма свайго псіхолога, для гэтых мэт будучы прыцягвацца адпаведныя спецыялісты з устаноў сярэдняй адукацыі і дадатковай адукацыі дзяцей і моладзі.

Натуральна, што бацькі дзяцей, якія ўпершыню едуць у лагер, хвалююцца. Псіхологі рэкамендуецца ім не спяшацца з візітам: дзіцяці патрабуюцца 2—3 дні на адаптацыю, а прыезд дарослых у гэты час можа абваць дадому. Аптымальна — прытрымлівацца ўстаноўленых бацькоўскіх дзён. Разам з тым дзіцячы аздараўленчы лагер — гэта выдатная школа сацыяльнай практыкі, выстройвання стасункаў у соцыуме. І ўсё, чаму навучалі дзіця ў школе і ў сям'і, можа яму тут спатрэбіцца...

Надзея НІКАЛАЕВА.
nikalaeva@zviazda.by

■ Блізкая гісторыя

РЭКАНСТРУКЦЫЯ З ПРАФАРЫЕНТАЦЫЯЙ

Студэнты і выкладчыкі гістарычнага факультэта Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Францыска Скарыны прапанавалі адчуць гісторыю сярэднявечча на смак і водар.

Удзельнікам музея жывой гісторыі мог стаць кожны, хто выпадкова ці наўмысна заглянуў у студэнцкі дворык ВНУ. На дзень тут абаснаваўся амаль сапраўдны паходны лагер. Ну быццам бы тых часоў, калі адбылася Грунвальдская бітва, — а гэта больш за 600 гадоў таму.

Кальчугі і шлемы надзелі не толькі студэнты, але і прадстаўнікі розных прафесій. Усе яны займаюцца ў клубах гістарычнай рэканструкцыі Беларусі, Расіі і Украіны. Кожнаму знайшлося месца і асаблівае роля ў лагерах. Народ ішоў на пах, і смажанае на вогнішчы мяса імгненна становілася здабыткам гледачоў. Як не пакаштаваць і поліўку, тым больш што зроблена яна па рэцэпце XII стагоддзя, гаворыць **шэф-кухар лагера Марына ДРАБЫШЭЎСКАЯ**:

— Мы прыгатавалі суп для хворага чалавека — у ім усё перацёрта. Гэта страва, якую ўвогуле не трэба жаваць, але пры гэтым пажыўная. Усе рэцэпты кухні сярэднявечча простыя. У іх уваходзіць усё тое, што не сапсуецца і можна ўзяць з сабой: мука, зерне, агародніна і садавіна. Дарэчы, бульбы і таматаў нашы продкі яшчэ не ведалі ў той час. Да таго ж стравы былі маласольнымі, бо соль была вельмі дарагой. Яе замянялі спецыі — іх клалі ў ежу многа. Часам з хлеба была і талерка, і ў ёй падавалася страва. Увогуле ж мясарубак,

блэндараў і мультыварак не было, таму ўсё рабілася з дапамогай дошкі, нажа і рук.

Жыхароў Гомеля частавалі далікатэсамі, якіх у меню лагера аказалася не так і мала: мяса на ражне, аржаны хлеб з печы, яблыкі ў кляры, пірагі з тварагом і мёдам... Тым часам у палявой гамарні збройнік і малатабоец кавалі меч, а побач лучнік праводзіў майстар-клас. Завяршылася свята рыцарскім турнірам і дэманстрацыяй сярэднявечных рамёстваў. **Старшы выкладчык кафедры ўсеагульнай гісторыі**

Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Францыска Скарыны Антон ШЫЛЯЕЎ гаворыць, што дух сярэднявечча і ціканасць да сваёй гісторыі ідуць побач і адно аднаму шчыра дапамагаюць:

— Да нас завітала многа школьнікаў. Ім усё вельмі цікава, і мы спадзяёмся, што яны потым прыйдуць да нас вучыцца.

Ірына АСТАШКЕВІЧ. iost@zviazda.by